

Vedlegg 2

Kapitalfremskrivninger 2011 - 2013

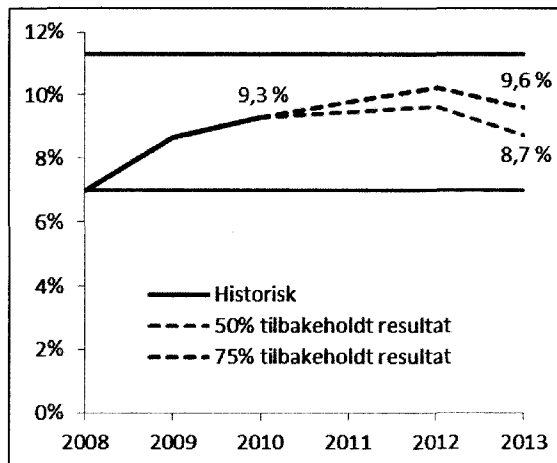
Både myndighetene og markedet vil i tiden fremover øke kravet til bankenes kapital. Det er betydelige forventninger i markedet om økt kapital i bankene samtidig som en eventuell tidlig gjennomføring av de nye Basel III-kravene i det nordiske området vil medføre at bankenes kapitaldekning må øke fra dagens nivå.

For å illustrere behovet for ny egenkapital er det foretatt forenklete beregninger av utviklingen i kjernekapitaldekningen⁷ for perioden 2011-2013. Beregningene er gjort for de seks største norske bankkonsernene, hvis forvaltningskapital utgjør om lag 70 prosent av total forvaltningskapital i det norske bankmarkedet. Det er i beregningene lagt til grunn to alternative baner for utlansvekst på hhv. 5 prosent og 8 prosent. For å forenkles beregningene er det forutsatt at resultatet i perioden vil ligge på nivå med gjennomsnittet av de tre siste årene, og det er laget to alternativer for overskuddsdeling. I det ene alternativet antas det at bankene bruker halvparten av overskuddet til å bygge opp egenkapitalen, mens i det andre alternativet brukes 75 prosent. Beregningene av tilbakeholdt overskudd er særlig følsomme for utviklingen i netto renteinntekter og tap på utlån. Bli utviklingen i disse postene dårligere enn hva den var i 2008 til 2010 vil bankenes behov for kapitaltilførsel fra investorer forsterkes ytterligere.

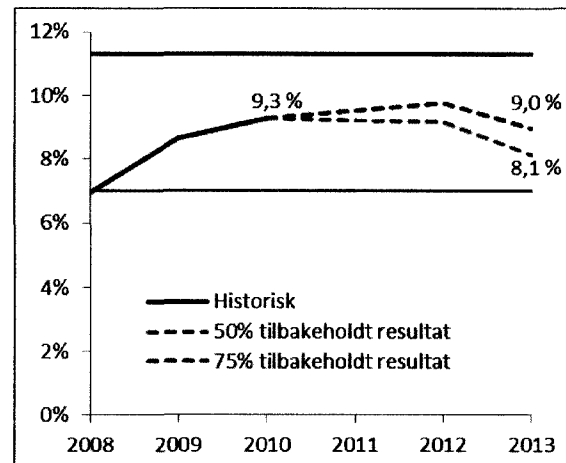
8 prosentbanen kan umiddelbart virke noe høy, men denne er i samsvar med SSBs nylig fremlagte prognose for 3 ½ prosent årlig vekst i BNP for Fastlands-Norge, og hvor det forventes en årlig vekst i investeringene for Fastlands-Norge på 8 prosent målt i volum. Regnet i løpende priser vil imidlertid veksten i investeringene være enda høyere. For tiden øker boligprisene med vel 9 prosent på 12-månedersbasis, mens SSB har lagt til grunn en vekst på 6 til 7 prosent fremover. Dersom en ønsker at bankene skal medvirke til vekst i produksjon og sysselsetting i samsvar med SSBs framskrivning må de ha en egenkapital som tåler en utlansvekst omtrent på 8 prosentnivået. I et høyvekstscenario kan det tenkes to effekter som trekker bankenes resultater i hver sin retning. Bankvirksomhet er preget av stordriftsfordeler, så et høyere volum vil, alt annet like, kunne gi bedret resultat i forhold til forvaltningskapitalen. I motsatt retning trekker økte finansieringskostnader, når økt utlansvolum må finansieres fra dyrere kilder enn kundeinnskudd.

⁷ Kjernekapitalen er beregnet etter gjeldende regler t.o.m. 2012. Ren kjernekapital, benyttet i 2013, er beregnet som kjernekapital justert for hybridkapital, samt at alle fradrag som i dag fordeles 50/50 mellom kjernekapital og tilleggskapital i sin helhet er trukket fra kjernekapitalen. Fradragene kjernekapitalen holdes konstant gjennom perioden. Overgangsregelen om at kapitalkravet minimum må tilsvare 80 % av kapitalkravet beregnet under Basel I er beholdt i hele perioden.

Figur: kjernekapitaldekning ved 5 % utlånsvekst

Figur: kjernekapitaldekning ved 8 % utlånsvekst

Fra 2013 benyttes ren kjernekapitaldekning (tilnærmet) som følger av Basel III og CRD IV. Den nedre grå linjen i figurene illustrerer det nye minstekravet til ren kjernekapital med nye regler, med krav om 4,5 prosent ren kjernekapital samt krav om 2,5 prosent konserveringsbuffer.

Kun ved lav vekst og høy andel tilbakeholdt overskudd vil bankene kunne holde nåværende kjernekapitaldekning på 9,3 prosent. En 2-prosents styrking av kjernekapitalen fra 9,3 prosent i 2010 til 11,3 prosent i 2013 vil være en ambisiøs men ikke urealistisk målsetting, og i underkant av det som framstår som ønskemål fra Finanskriseutvalget, Norges Bank og svenske myndigheter. Fortsatt utlånsvekst vil kreve økt tilførsel av egenkapital dersom bankene skal kunne etterkomme rimelige krav til styrket egenkapitalen de nærmeste årene, jmfør tabellen under. Behovet for kapital vil forsterkes ved at bankene må dele ut mer enn 25 % av overskuddet for å kunne tiltrekke seg slik ny kapital fra private investorer. Alternativene med 50 % utdeling er det mest realistiske for de litt større bankene der aksjer eller egenkapitalbevis utgjør en stor del av egenkapitalen. Kapitalbehovet er vist i matrisen under og er uttrykt i milliarder kroner.

Tabell: kapitaltilførsel i milliarder kroner

	5 % vekst		8 % vekst	
	75 % tilbakeholdelse av resultat	50 % tilbakeholdelse av resultat	75 % tilbakeholdelse av resultat	50 % tilbakeholdelse av resultat
9,3 %	0	10	6	22
11,3 %	29	44	43	60

En kapitalstyrking på ett til to prosentpoeng fra 2010 til 2013, og en ekstern kapitaltilførsel på 30 til 50 milliarder må anses som nødvendig fra et tilsynsperspektiv.